

Skæv kortskala – flere detaljer

Baseret på frie grunddata og med et nyskabende forsøg på at visualisere højdeforskelle har TrapDanmark udsendt en ny, flot udgave af Topografisk Atlas i det atypiske målforhold 1:75.000.

Anmeldelse

Hvem finder først gården, sommerhusområdet eller åen? Der kan hurtigt gå sport i at finde bygninger, veje, vandløb og skovområder i det danske landskab, når man dykker ned i den nye udgave af topografisk atlas over Danmark.

Kortværket er udkommet i det lidt skæve målforhold 1:75.000 og zoomer dermed tættere ind på Danmarks overflade sammenlignet med tidligere udgaver af topografisk atlas, der traditionelt er blevet produceret som 1-cm-kort, altså i målforholdet 1:100.000. Når én cm på kortet er lig med én km i virkeligheden er det umiddelbart nemmere at omsætte størrelser i kortet til virkeligheden. Til gengæld giver den større skala så mulighed for at få flere detaljer med. Eksempelvis er fritliggende huse og gårde i det åbne land nu blevet nemmere at identificere sammenlignet med ældre udgaver af topografisk atlas.

EN TUNG SAG

Det nye atlas er ikke sådan et, man bare lige lister ned i turtasken eller nemt har liggende i bilen for den sags skyld. Med en vægt på lige godt to kilo og et format

på ca. 25 x 35 cm er det noget af en moppedreng og atlasset egner sig helt klart bedst til at gå på opdagelse i derhjemme, mens det ligger solidt på spisebordet. Formatet er dog ændret fra tidligere tiders vandrette format til et lodret format, og det gør det nemmere at bladere rundt mellem kortsiderne.

Atlasset indeholder 122 kortopslag i 1:75.000. Hertil kommer to oversigtskort i 1:400.000 – et fysisk kort med veje, byer og stednavne, og et administrativt kort, der viser landets inddeling i regioner og kommuner. Bagest finder man det obligatoriske stedregister. Atlassets store format giver i øvrigt rigeligt plads til at vise Bornholm på øens korrekte geografiske placering på oversigtskortene, og solskinsøen undgår dermed at blive smidt op i et hjørne af Kattegat som det ellers ofte sker på Danmarkskort.

Kortværket byder på et interessant nyt tiltag i forhold til tidligere udgaver af topografisk atlas. For at få højdeforskellene i terrænet til at træde tydeligere frem end blot ved hjælp af højdekurver og -punkter, er der med afsæt i data fra den digitale højdemodel tilføjet en skyggeeffekt på kortsiderne. Det er ikke noget, der revolutionerer kortoplevelsen og der

er langt fra tale om en egentlig 3D-effekt, men især for den uvante kortlæser, kan det være en hjælp til nemmere at afkode kartografiens abstrakte sprog i de områder, hvor vores ellers temmelig flade land buler opad.

Den digitale højdemodel er i øvrigt en af flere byggesten af frie grunddata som har bidraget til det topografiske atlas, der udover TrapDanmarks egne fageksperters også er blevet til på baggrund af ekspertbistand fra Geodatastyrelsen.

HVIDE NABOLANDE

Alt land uden for rigsgrænsen er i atlasset blot hvide pletter på landkortet – bogstavelig talt. I denne udgave har man nemlig valgt helt at fjerne topografiske data i de nærliggende områder af Tyskland og Sverige, som naturligt er med på de sider, der viser grænseområderne, med altså uden reelt at være det... Tilgrænsende tysk areal syd for rigsgrænsen er således *völlig ausradiert* og Ven er blot markeret som et hvidt hul, som om øen omhyggeligt er klippet ud af Øresund.

Helt komisk bliver TrapDanmarks konsekvente fokus på Danmark på kortopslag 48, der udover at vise det nordøstlige hjørne af Sjælland, bruger mere end en

side på at vise et gabende tomt udsnit af Sverige.

FRISKE FARVER

Et topografisk kort på tryk vil i sagens natur altid være et fastfrosset tidsbillede. Et snapshot af byer, infrastruktur og landskaber som disse tager sig ud, på det tidspunkt kortet bliver produceret. Men byområder har det med at brede sig, nye veje og jernbaner rulles ud i landskabet og marker bliver til skov. Støt og roligt bliver kortet mere og mere upræcist og uaktuelt – et grundvilkår for et trykt, uodynamisk atlas. Omvendt er det altså fascinerende at sidde med et kartografisk vidnesbyrd over Danmark som landet ser ud lige nu.

Prøv til sammenligning at bladre i en ældre udgave af topografisk atlas – for selvom vi jo godt ved det (og landinspektører ved det om nogen) så er det alligevel overraskende at konstatere, hvor meget vores omgivelser har forandret sig over de seneste 10-20-30 år. Samtidig kan man så glæde sig over de klarere farver det nye kortværk er trykt i sammenlignet med ældre udgaver, der blev trykt i et mere afdæmpet (kedeligt) farvevalg. Kortene fremstår bare altså mere friske og indbydende i den nye version.

GØR PLADS I REOLEN

Det nye topografiske atlas er samtidig første bind i det ambitiøse bogværk Trap-Danmark, som i hele 34 bind grundigt skal beskrive Danmarks geologi, geografi, biologi, arkæologi, historie, kultur, kunst, arkitektur, samfunds- og erhvervsliv – man bliver næsten helt forpustet. Dette samlede store værk, der har en anseelig portion fondsmidler at støtte sig til, må absolut placere Danmark i verdenseliten over bedst beskrevne lande. De 34 bind vil udkomme løbende hen over de næste fem år. Værket kan købes samlet og med rabat, men det er også muligt blot at anskaffe sig enkeltudgaver som eksempelvis det topografiske atlas.

Med fin timing op til julesalget er Trap-Danmarks topografiske atlas en oplagt julegave – obligatorisk for alle kortnørder, men også en fin gaveide til dem, der bare er almindeligt interesserede i Danmarks geografi og som synes det er inte-

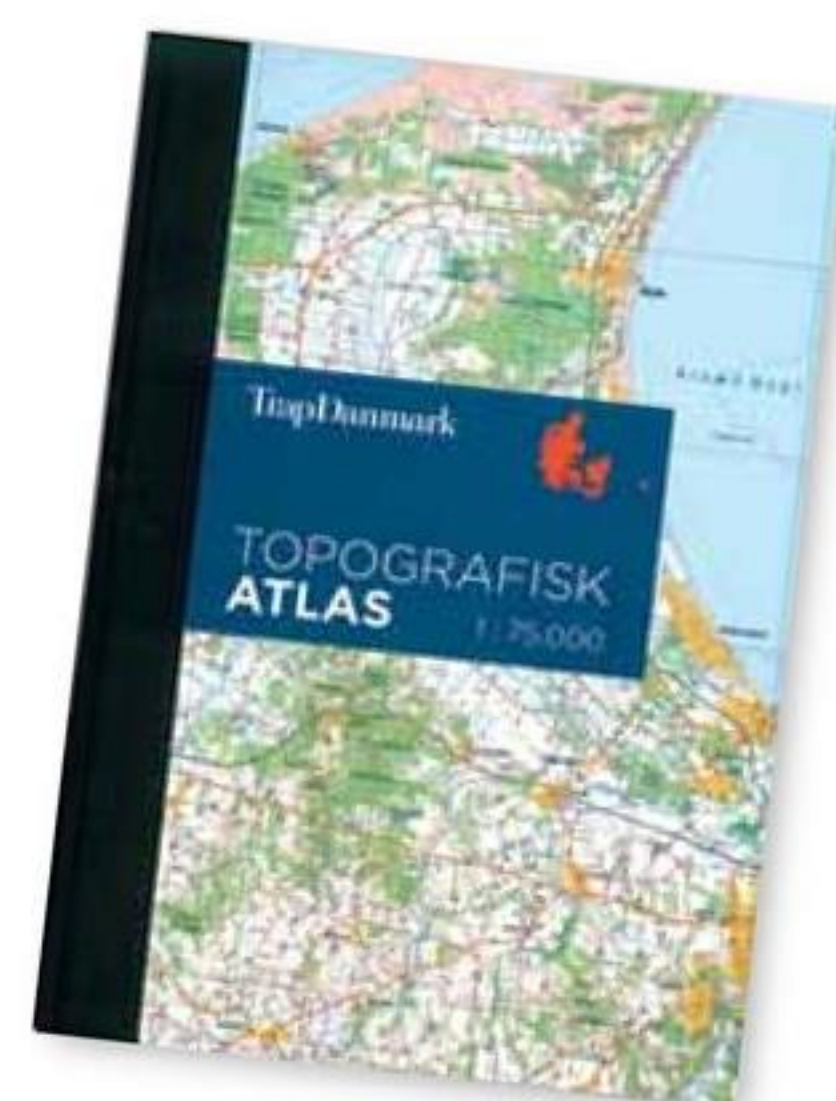
ressant at gå på opdagelse i kendte og mindre kendte egne af landet hjemme ved spisebordet. Tilmed får man så et flot indbundet bogværk til reolen. ◀◀

Trap Danmark Topografisk Atlas

1:75.000. Udgivet den 6. november 2015.

288 sider inkl. stedsnavneregister.

Vejl. pris: Kr. 399,95

For at fremhæve højdeforskelle er det nye topografiske atlas blevet beriget med skyggeeffekter baseret på data fra den digitale højdeforskel. Bedøm selv resultatet på dette udsnit fra det midtjyske søhøjland.

